

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 348/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., t. č. vo výkone trestu, zastúpeného advokátkou JUDr. V. K., S., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 a čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 5 T 77/2009 zo 14. decembra 2009, uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 To 20/2010 z 27. januára 2011, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 5/2012 z 21. februára 2012 a uznesením Okresného súdu Poprad sp. zn. 5 Nt 4/2012 z 24. mája 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júna 2012 doručená sťažnosť J. K., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného

advokátkou JUDr. V. K., S., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 a čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 T 77/2009 zo 14. decembra 2009 (ďalej len „rozsudok zo 14. decembra 2009“), uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 20/2010 z 27. januára 2011 (ďalej len „uznesenie z 27. januára 2011“), uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 5/2012 z 21. februára 2012 (ďalej len „uznesenie z 21. februára 2012“) a uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Nt 4/2012 z 24. mája 2012 (ďalej len „uznesenie z 24. mája 2012“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že 4. decembra 2008 po 17.00 h mu bolo doručené uznesenie o začatí trestného stíhania proti nemu pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b) a c) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, ako aj za prečin sexuálneho zneužívania podľa § 202 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

V súlade s § 33 Trestného poriadku mohol sťažovateľ v uvedenom konaní vystupovať ako obvinený až potom, ako mu bolo doručené uznesenie o začatí trestného stíhania, t. j. až od 4. decembra 2008 po 17.00 h. Táto skutočnosť vyplýva zo spisového materiálu založeného v spise okresného súdu sp. zn. 5 T 77/2000.

Výsluch svedkyne V. V., ktorý bol „*podkladom*“ na začatie trestného konania v jeho veci, sa uskutočnil 4. decembra 2008 v čase od 10.30 h do 12.45 h za prítomnosti Mgr. T.

Podľa sťažovateľa z uvedeného vyplýva, že „*až po doručení uznesenia o začatí trestného stíhania mojej osoby som sa mohol obhajovať proti obvineniu, resp. zvoliť si obhajcu, ktorý by sa prípadne zúčastnil výsluchu svedka. Tým, že výsluch svedka poškodeného V. V. bol vykonaný ešte pred vznosením obvinenia, mi bolo znemožnené reálne naplnenie práva na obhajobu...*“

Poukazujem na časový postup celého konania pred vznesením obvinenia. Oznámenie trestnej činnosti V. V. dňa 4. 12. 2008 v čase od 10.30 do 12.45 hod. Logicky potom vyplýva, že uznesenie o začatí trestného stíhania sp. zn. ČVS: ORP-154/OVK-PP-2008 zo dňa 4. 12. 2008. ktorým začína trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Tr. por. a § 206 ods. 1 Tr. por. mňa ako obvineného, mohlo byť vypracované až po oznámení trestnej činnosti a až následne mi mohlo byť doručené.

So spisového materiálu nevyplýva, že by vyšetrovateľ bol začal tzv. konanie vo veci, tak ako to aj skonštatoval Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 2 Tdo 5/2012 a napriek tomu svedeckú výpoveď voči konkrétne obvinenej osobe vykonanú pred samotným vznesením obvinenia bez prítomnosti obhajcu považuje za výpoveď v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Som toho názoru, že pri postupe orgánov činných v trestnom konaní došlo k porušeniu môjho práva na obhajobu, pretože, ak sa výsluch usvedčujúcej svedkyne, ktorý je jediným priamym dôkazom usvedčujúcim ma zo spáchania trestnej činnosti konal predtým, než som sa vôbec dozvedel o trestnom konaní a o vznesení obvinenia, nemohol som reálne využiť svoje právo na obhajobu dané ust. § 2 ods. 9 Tr. por.

Som toho názoru, že výsluch svedkyne V. realizovaný pred vznesením obvinenia voči mne nebol neodkladným úkonom. Nejednalo sa o osobu mladšiu ako 15 rokov. Som presvedčený, že v danom prípade sa jedná z procesného hľadiska o nepoužiteľnú výpoveď svedka.

Po vzatí do väzby som žiadal o opätovný výsluch svedkyne V. a tiež M. Tieto výsluchy boli vykonané dňa 29. 4. 2009. Svedkyňa V. však už odmietla vypovedať, pričom ako zo zápisnice o výsluchu svedka zo dňa 20. 4. 2009 vyplýva po poučení o práve odmietnuť výpoveď toto právo využila, ale nepotvrdila svoju výpoveď zo dňa 4. 12. 2008. Podobne sa zachovala aj v konaní pred súdom.

Svedkyňa S. M. dňa 20. 4. 2009 za prítomnosti obhajcu vypovedala prakticky v môj prospech, avšak súd jej výpoveď vykonanú už po vznesení obvinenia voči mne a vykonanú v prítomnosti obhajcu t. j. 20. 4. 2009, nepovažoval za hodnovernú. Pokiaľ sa jedná o výpoveď S. M. zo dňa 5. 12. 2008 tiež som toho názoru, že v danom prípade sa nejednalo o neodkladný úkon, aj keď sa jednalo o osobu mladšiu ako 15 rokov.

Výpovede oboch svedkýň teda V. a M. boli jedinými priamymi dôkazmi usvedčujúcimi ma z trestnej činnosti a napriek tejto skutočnosti som nemal reálnu možnosť klásť týmto svedkom otázky.

Napriek tomu, že od samého začiatku konania pred súdom poukazujem na porušenie môjho práva na obhajobu, ktoré mi zaručuje jednak čl. 46, čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 ods. 9 základných zásad Zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku, v platnom znení, čl. 36 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v súvislosti s výpoveďou svedkyne V. V. zo dňa 4. 12. 2008 nebola táto skutočnosť pri posudzovaní otázky viny zohľadnená.

Ostatní svedkovia vypočutí v konaní pred súdom I. stupňa neboli priamymi svedkami mojej údajnej trestnej činnosti a mali informácie len od V. V. Svedok J. V. vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že výpoveď V. nemusí byť pravdivá. Podobne sa vyjadrila aj svedkyňa Mgr. T. na hlavnom pojednávaní. Uviedla, že po bližšom spoznaní V. V. si na ňu zmenila názor. /zápisnica zo dňa 28. 10. 2009. str. 11 prvý odsek/.

Okresný súd na základe sťažovateľom opísaného skutkového stavu svojím rozsudkom zo 14. decembra 2009 uznal sťažovateľa vinným v bode I zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), c) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona, v bode II zo spáchania prečinu sexuálneho zneužívania podľa § 202 ods. 1. písm. a) Trestného zákona a v bode III zo spáchania prečinu porušovania domovej slobody podľa § 104 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona, z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2. písm. a) Trestného zákona a zároveň bol sťažovateľovi uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 14 (štrnásť) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona ho okresný súd na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd uznesením z 27. januára 2011 na základe odvolania podaného sťažovateľom rozsudok okresného súdu zo 14. decembra 2009 potvrdil.

Následne sťažovateľ podal 3. marca 2011 dovolanie, ktoré najvyšší súd svojím uznesením z 21. februára 2012 odmietol.

Na okresnom súde podal sťažovateľ taktiež návrh na obnovu konania, ktorý však bol uznesením z 24. mája 2012 (doručeným sťažovateľovi 30. mája 2012) v zmysle § 309 ods. 2 Trestného poriadku zamietnutý.

Podľa sťažovateľa z uvedeného „je zrejmé, že súdy záver o vine za posudzovanú trestnú činnosť založili na procesne nepoužiteľnom dôkaze, ich postup nebol v súlade so zásadami zákonnosti trestného konania, zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností a voľného hodnotenia dôkazov, v dôsledku čoho došlo aj k porušeniu zásady prezumpcie neviny“.

S ohľadom na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho základné práva podľa čl. 46 a čl. 50 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru boli rozsudkom okresného súdu zo 14. decembra 2009, uznesením krajského súdu z 21. januára 2010, uznesením najvyššieho súdu z 21. februára 2012, ako aj uznesením okresného súdu z 24. mája 2012 porušené, zruší uznesenie okresného súdu z 24. mája 2012 a vec vráti tomuto súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie, prizná mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 € a náhradu trov konania v sume 134,79 €.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu zo 14. decembra 2009 a uznesením krajského súdu z 27. januára 2011

Podľa ustanovenia § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ v sťažnosti doručenej mu 9. decembra 2011 a vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 8/2012 namietal porušenie svojich bližšie neoznačených základných práv a slobôd postupom okresného súdu rozsudkom zo 14. decembra 2009 a jemu predchádzajúcim postupom, ako aj uznesením krajského súdu z 27. januára 2011 a jemu predchádzajúcim postupom. Ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 8/2012 z 12. januára 2012 sťažnosť sťažovateľa odmietol, a to v časti smerujúcej proti rozsudku okresného súdu zo 14. decembra 2009 z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prejednanie a rozhodnutie a v časti smerujúcej proti uzneseniu z 27. januára 2011 z dôvodu jej oneskoreného podania.

Z uvedeného vyplýva, že konštatovanie, že nedostatok právomocí ústavného súdu vo veci predchádzajúcej sťažnosti sťažovateľa, ako aj oneskorené podanie sťažnosti sťažovateľa predstavujú neodstraniteľné nedostatky procesných podmienok konania, ktoré nemôžu byť odstránené ani dodatočnou aktivitou sťažovateľa ako účastníka konania.

Existencia prekážky *res iudicata* vylučuje možnosť opakovane preskúmať sťažovateľove námietky porušenia ním označených práv rozsudkom okresného súdu zo 14. decembra 2009 a uznesením krajského súdu z 27. januára 2011, preto ústavný súd v tejto časti sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol ako neprípustnú.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu z 21. februára 2012

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Podľa zistenia ústavného súdu uznesenie najvyššieho súdu z 21. februára 2012 bolo sťažovateľovi doručené 30. marca 2012.

Sťažnosť sťažovateľa z 19. júna 2012 bola prevzatá na poštovú prepravu 22. júna 2012 a ústavnému súdu bola doručená 25. júna 2012.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti v rámci predbežného prerokovania návrhu v zmysle § 25 zákona o ústavnom súde vychádza zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok jej prijatia na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

V čase, keď sa sťažovateľ domáhal ochrany ním označených práv na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy, už uplynula lehota stanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom. Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ako podanú oneskorene.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu z 24. mája 2012

Z obsahu uznesenia okresného súdu z 24. mája 2012 vyplýva, že sťažovateľ, ako aj prokurátor sa vzdali svojho práva podať proti nemu sťažnosť. S ohľadom na túto skutočnosť uvedené uznesenie neobsahuje v súlade s § 176 ods. 3 Trestného poriadku odôvodnenie.

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 402 ods. 3 Trestného poriadku proti uzneseniu o návrhu na povolenie obnovy konania je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

Z uvedeného ustanovenia Trestného poriadku je zrejmé, že sťažovateľ mal možnosť svoje námietky smerujúce proti uzneseniu okresného súdu z 24. mája 2012 predložiť krajskému súdu podaním sťažnosti proti uvedenému uzneseniu, pričom práve krajský súd je súdom, do ktorého právomoci patrí oprávnenie rozhodnúť o nich.

Sťažovateľ teda realizáciou svojho práva na obhajobu v priebehu trestného konania vedeného proti nemu mal možnosť účinným spôsobom namietat porušenie svojich v sťažnosti označených práv pred všeobecnými súdmi, a preto ústavný súd jeho sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

Záver

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa ako celok, a preto bolo bez právneho významu, aby požiadal sťažovateľa o odstránenie nedostatkov jeho sťažnosti (predloženie ním vlastnoručne podpísaného splnomocnenia na podanie sťažnosti ústavnému súdu, pretože k sťažnosti priložené splnomocnenie podpísala matka sťažovateľa), alebo sa zaoberal ďalšími jeho požiadavkami, ktoré z nej vyplynuli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2012